

Jeśli pięcioosobowa załoga kierowców w przeciągu 12 miesięcy zgromadziłaby po 1 BPN miesięcznie, to w skali roku daje nam to nieco ponad 2 BPN/kierowcę – już taki wynik stanowi poważny problem dla firmy transportowej.

Fot. Volvo

JAK PRAWIDŁOWO WYKONAĆ WPIS ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA PRACY

PRAKTYCZNY PORADNIK

Wymóg wskazywania w dokumentacji pracowniczej kierowcy punktu rozpoczęcia i zakończenia pracy obowiązuje od wielu lat. Rozliczenie delegacji wprost nie może się obejść bez wiedzy na temat miejsca startu podróży służbowej i jej finiszu. Podobnie jest w dokumentacji czasu pracy kierowców zawodowych korzystających z tachografów analogowych, którzy na każdej wykresówce muszą zanotować własnoręcznie miejsce początku i końca użytkowania wykresówki.

Także w przypadku użytkowników cyfrowych urządzeń rejestrujących, czyli posiadaczy kart cyfrowych, każdy dzień pracy należy właściwie rozpocząć poprzez ręczne wprowadzenie odpowiedniego symbolu kraju rozpoczęcia pracy i zakończenia. Wydawałoby się prosta czynność, a jednak nadal przysparza wiele problemów kierowcom. A skutki tego mogą być bolesne zarówno dla szofera, jak i dla przedsiębiorcy.

Zaniedbania kosztowne dla kierowcy...

Od blisko roku funkcjonuje w Polsce znwelizowana ustawa o transporcie drogowym, zgodnie z którą, nieumiejętna obsługa tachografu może słono kosztować, a nawet doprowadzić do uszczerbku na dobrej reputacji przedsiębiorstwa transportowego. Warto przeszkolić swoich pracowników z elementarnej obsługi

tacho, by nie dać się ukarać za tak błahę przewinienie. Zwłaszcza, że może ono wiele kosztować samego kierowcę. Mandat, jaki może on otrzymać od inspektora transportu drogowego czy policjanta wynosi 100 zł. Ale mandatów tych kierowca w czasie jednej kontroli drogowej może dostać... nieograniczoną ilość. Jedyne zdrowy rozsądek kontrolującego może wpłynąć na wymiar finalnej kary. Zgodnie z formułą przyjętą jako treść naruszenia, kara 100 zł zostanie nałożona na kierowcę wówczas, gdy ten okaże podczas kontroli dane z karty, które nie zawierają wprowadzonych ręcznie bądź automatycznie symboli państwa rozpoczęcia lub zakończenia dziennego okresu pracy, w ciągu bieżącego dnia oraz poprzednich 28 dni. Oczywiście nie trzeba dodawać, że kara należy jest za każdy dzień, w którym wpisu zabrakło. Jeśli zatem kierowca nie nauczył się wprowadzania ww. symboli, może otrzymać 28 mandatów z powielonym naruszeniem, ale występującym zawsze w innym dniu. Nietrudno obliczyć, że taka kontrola może pozbawić kierowcę wynagrodzenia.

... i bardzo niekorzystne dla przedsiębiorcy

Co gorsza, do każdego z istniejących odrębnych naruszeń ustawodawca przypisuje wystąpienie 1 x Bardzo Poważnego Naruszenia. Dla przypomnienia warto powiedzieć, że ten rodzaj sankcji stosowany zgodnie z treścią rozporządzenia Komisji (UE) 2016/403, nakazuje służbom kontrolnym weryfikację zgromadzonych w ciągu roku przez przedsiębiorstwo transportowe Bardzo Poważnych Naruszeń w stosunku do liczby kierowców pracujących w firmie przewoźniczej. Przyjmijmy, że pięcioosobowa załoga kierowców w przeciągu 12 miesięcy zgromadziła łącznie 12 BPN. W skali roku daje nam to nieco ponad 2 BPN/kierowcę – przedsiębiorstwo transportowe już z takim wynikiem naraża się na możliwość:

- l cofnięcia na 3 miesiące 20% wypisów z licencji i zawieszenia wydawania nowych na 6 miesięcy (w przypadku firm posiadających ponad 10 wypisów);
- l cofnięcia na 3 miesiące 1 wypisu z licencji wspólnotowej oraz zawieszenie wydawania nowych na 6 miesięcy (jeśli firma ma od 2 do 10 wypisów);
- l zawieszenia na pół roku wydawania wypisów dla firmy z jednym wypisem.

Należy zwrócić szczególną uwagę na umiejętność wykonywania przez kierowców wpisów manualnych, w tym także wpisu kraju rozpoczęcia i zakończenia pracy. Warto w tym celu zainwestować w przeszkolenie swoich kierowców z prawidłowej obsługi tachografu.

Taka sytuacja może niejednego przedsiębiorcę doprowadzić do utraty płynności finansowej, a w najgorszym wypadku grozi zamknięciem biznesu. Dlatego też należy zwrócić szczególną uwagę na wydawałoby się błahy, choć nader powszechny problem, jakim jest umiejętność wykonywania przez kierowców wpisów manualnych, w tym także wpisu kraju rozpoczęcia i zakończenia pracy. Warto w tym celu zainwestować w przeszkolenie swoich kierowców z prawidłowej obsługi tachografu, które oferuje INELO na stronie szkoleniadtransportu.pl.

Systematyczność to podstawa

Co więc zrobić, aby prawidłowo dokonywać wpisy i uniknąć sankcji? Główna zasada, jaką należy się kierować przy realizacji wpisów, to utrzymanie systematyczności, czyli wykonanie w każdym dniu pracy minimum dwóch wpisów – na początku i na końcu dnia pracy. By poprawnie zdefiniować ramy czasowe określenia „dnia pracy”, należy zacytować informację z rozporządzenia 165/2014. Podpierając się wyrokiem TS w sprawie C-394/92 (1) MICHELSEN i Bebel Transport Service, rozporządzenie to wskazuje, że „dzienny okres pracy” rozpoczyna się wraz z uruchomieniem przez kierowcę tachografu po zakończeniu tygodniowego lub dziennego okresu odpoczynku lub, jeżeli dzienny odpoczynek podzielony jest na odrębne okresy, po okresie odpoczynku trwającego co najmniej dziewięć godzin. Jego zakończenie następuje z rozpoczęciem dziennego okresu odpoczynku lub, jeżeli dzienny odpoczynek podzielony jest na oddzielne okresy, z rozpoczęciem okresu odpoczynku obejmującego co najmniej dziewięć kolejnych godzin.

PRZYKŁAD 2 – RYSUNEK

*ikona ołówka oznacza czynności wprowadzone wpisem manualnym

**czerwony kolor – jazda; pomarańczowy – inna praca; niebieski – odpoczynek

W świetle powyższych definicji umiejętność wprowadzania wpisów kraju rozpoczęcia dziennego okresu pracy będzie odbywało się w momencie, w którym kierowca rozpoczyna swoją aktywność zawodową, z kolei wpis kraju zakończenia dnia pracy nastąpi jako ostatnia aktywność zawodowa w danym dniu, tuż przed opuszczeniem stanowiska pracy i udaniem się na odpoczynek.

Jak poprawnie wprowadzać wpisy?

Przykład 1 – błędny wpis:

Kierowca po pracy zapisał, że zakończył swoją aktywność w Polsce (czarna strzałka skierowana do góry z oznaczeniem PL), a po okresie odpoczynku i dojeździe do miejsca rozpoczęcia swojej pracy odnotował rozpoczęcie pracy w Niemczech (czarna strzałka skierowana do dołu z oznaczeniem D) [RYSUNEK 1].

PRZYKŁAD 1 – RYSUNEK

Na pierwszy rzut oka wpis wydaje się poprawny. Jednak, jak zaraz wyjaśnimy, w przypadku kontroli kierowcy grozi kara, ponieważ wpis nie jest zgodny z przyjętą definicją.

Wyjaśnienie:

Dzienny okres pracy zawiera w sobie również taką aktywność, jak dojazd do miejsca innego niż zwyczajowo przyjęte miejsce rozpoczęcia pracy. Należy więc stwierdzić, że kierowca rozpoczął

dzienny okres pracy nie w miejscu, do którego dojechał, ale już w bazie przedsiębiorstwa, gdzie otrzymał polecenie dojazdu do pojazdu, który znajduje się poza bazą – w naszym przykładzie na terenie Niemiec. W związku z tym prawidłowy wpis miejsca rozpoczęcia pracy powinien zawierać wpis kraju rozpoczęcia przed rejestracją dojazdu do miejsca startu jazdy. Warto wspomnieć, że istniejące na rynku tachografy cyfrowe dają taką możliwość dopiero w nowych modelach, których produkcja rozpoczęła się po 2011 r. Wcześniejsze modele nie gwarantują właściwego wpisu lokalizacji rozpoczęcia i zakończenia dnia pracy w przypadku dokonywania wpisów manualnych kilku aktywności w okresach nie uży-

kowania automatycznego urządzenia rejestrującego. Może zatem w czasie kontroli drogowej zająć konieczność wyjaśnienia kontrolującemu mechanizmu wpisu rozpoczęcia i zakończenia dnia pracy w naszym tachografie, albowiem każdy z modeli na rynku ma inną metodę realizacji wpisów.

Przykład 2 – wpis poprawny:

Przyjmijmy najprostszą z sytuacji pracy kierowcy, gdy ten, po uprzedniej pracy w pojeździe z tachografem cyfrowym, udaje się na odpoczynek dobowy i ponownie wraca do pracy do pojazdu wyposażonego w tachograf. Wówczas, po włożeniu karty do tachografu, należy z pomocą wpisu manualnego uzupełnić wszystkie czynności, które miały miejsce od momentu wyjęcia karty z urządzenia.

W szczególności należy zwrócić uwagę na czynności innej pracy, odpoczynku oraz wpisy kraju rozpoczęcia/zakończenia pracy.

Rysunek 2 to przykład prawidłowego wpisu manualnego dla kierowcy, który:

- I o godzinie 05:16 wyciągnął kartę z tachografu,
- I o godzinie 06:00 skończył pracę i udał się na odpoczynek do domu,
- I o godzinie 22:00 stawił się ponownie w pracy,
- I o godzinie 23:00 włożył kartę do tachografu i dokonał wpisu manualnego [RYSUNEK 2].

Instrukcja dla kierowcy

Aby ułatwić sprawę kierowcy można utworzyć dla niego i wydrukować prostą instrukcję obsługi tachografu i dokonywania wpisów. Może ona okazać się niezwykle użyteczną pomocą, która zaoszczędzi pieniądze i pozwoli uniknąć nieprzyjemnych sytuacji. Poniżej przygotowaliśmy dwie instrukcje w oparciu o najbardziej popularne modele tachografów:

Tachograf STONERIDGE (tzw. „nowy” od 2011 roku)

1. Przy każdym wyjęciu karty tachograf pyta o wpis kraju zakończenia – który każdorazowo należy uzupełnić.
2. Po włożeniu karty należy wykonać wpis manualny „inna praca -> odpoczynek -> inna praca”:

a. Od momentu włożenia karty kierowca ma 2 minuty na rozpoczęcie wykonywania wpisu manualnego. Tachograf wyświetla wszystkie godziny podczas wpisu manualnego w czasie lokalnym (polskim):

- b. Wybrać „Odpoczynek do teraz” -> „nie” oraz „wpisać czynności” -> „tak”:

Aby ułatwić sprawę kierowcy można utworzyć dla niego i wydrukować prostą instrukcję obsługi tachografu i dokonywania wpisów. Może ona okazać się niezwykle użyteczną pomocą, która zaoszczędzi pieniądze i pozwoli uniknąć nieprzyjemnych sytuacji.

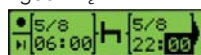
- c. Ustawić czynność innej pracy, zatwierdzić i wybrać odpowiednią datę i godzinę:

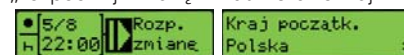
- d. Za pomocą strzałek wybrać opcję „zakończ zmianę” i zatwierdzić kraj PL:

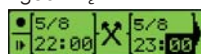
- e. Ustawić czynność odpoczynku, zatwierdzić i wybrać odpowiednią datę i godzinę:

- f. Za pomocą strzałek wybrać opcję „rozpocznij zmianę” i zatwierdzić kraj PL:

- g. Ustawić czynność innej pracy, zatwierdzić i wybrać odpowiednią datę i godzinę:

- h. Wydruk nie jest obowiązkowy. Należy potwierdzić wpis manualny:

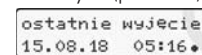
Tachograf VDO (tzw. „nowy” od 2011 roku) w wersji od 1.4

1. Przy każdym wyjęciu karty tachograf pyta o wpis kraju zakończe-

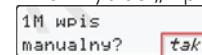
nia – który każdorazowo należy uzupełnić.

2. Po włożeniu karty należy wykonać wpis manualny „inna praca -> odpoczynek -> inna praca”:

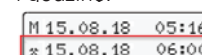
a. Od momentu włożenia karty kierowca ma 2 minuty na rozpoczęcie wykonywania wpisu manualnego. Tachograf wyświetla wszystkie godziny podczas wpisu manualnego w czasie lokalnym (polskim):

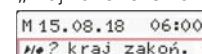
- b. Wybrać „wpis manualny” -> „tak”:

- c. Ustawić czynność innej pracy, zatwierdzić i wybrać odpowiednią datę i godzinę:

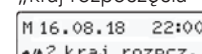
- d. Za pomocą strzałek wybrać opcję „kraj zakończenia” i wpisać kraj PL:

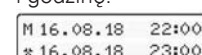
- e. Ustawić czynność odpoczynku, zatwierdzić i wybrać odpowiednią datę i godzinę:

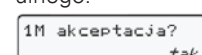
- f. Za pomocą strzałek wybrać opcję „kraj rozpoczęcia” i wpisać kraj PL:

- g. Ustawić czynność innej pracy, zatwierdzić i wybrać odpowiednią datę i godzinę:

- h. Potwierdzić wpis kraju rozpoczęcia PL oraz poprawność wpisu manualnego:

Źródło instrukcji:
https://www.fleet.vdo.co.uk/media/1813/ba_dtco_40_en_internet.pdf
https://static.se5000.com/wp-content/uploads/doc_master_storage/5/102022P/1.pdf

Jakub Ordon,
 ekspert OCRK w zakresie ITD i PIP
www.ocrk.pl

Kara 100 zł zostanie nałożona na kierowcę wówczas, gdy ten okaże podczas kontroli dane z karty, które nie zawierają wprowadzonych ręcznie bądź automatycznie symboli państwa rozpoczęcia lub zakończenia dziennego okresu pracy, w ciągu bieżącego dnia oraz poprzednich 28 dni